

De Nieuwe Rijken

ROMAN

door **A. HANS**

Beschuldigd.

Welk een beroering in het havenstadje Waterdam...!

Een boerenarbeider die naar zijn werk ging had in den Biezenpolder het lijk van Marys gevonden.

— Peter Marys is vermoord! ging het al gauw van mond tot mond.

Niemand schier bekloeg den dorpsgenoot, die zoo'n ongunstige reputatie had verworven. Men dacht aan de wraak van een zijner slachtoffers.

De burgemeester moest een onderzoek instellen, maar de Duitsche kommandant zei hem, dat hij de zaak overnam.

Boer Deraad kwam met het nieuws thuis.

Geertrui, die nog van haar Duitschen luitenant vervuld was, riep uit:

— Dat is natuurlijk de wraak van een patriot! 't Zal voor Waterdam een leelijk geval zijn!

— Maar 't is een goede waarschuwing voor u, sprak vrouw Deraad tot haar man. Die met de Duitschers meedoen, worden gehaat!

— Marys verklekte veel menschen en daarmee zal ik mij niet bezig houden.

— Van 't een komt ge in 't ander.

— Ze moeten den moordenaar maar eens

flink straffen. Dat ze hem doodschieten, dan zal het een waarschuwing zijn voor anderen, meende de oudste dochter.

— Weet ge nu waar Marie is? vroeg de boerin.

— Neen, maar ik zal die wegloopster wel vinden!

Zijn zwager Lambert stapte het erf op.

— Goeden morgen, groette hij, binnentredend.

— Weet ge 't nieuws al? vroeg Deraad.

— Van Marys? Wel hij heeft het dubbel en dwars verdiend.

— Moet dan maar ieder zijn eigen rechter zijn, oom? riep Geertrui heftig.

— Och, 't is een rare tijd. Deraad, dat is voor u een zeer ernstige vermaning.

— Voor mij!

— Kom, kom, ge begrijpt me wel, herenam de boer uit den Biezenpolder. Ge waart al de vriend van Marys en zijt die der Duitschers. Ik weet alles, want Marie is bij mij.

— Zoo, is ze bij u! Dan had ik ten minste verwacht, dat ge ze zoudt teruggebracht hebben.

— Neen, ik kan goed begrijpen dat ze weggelopen is. En gij moest u schamen! Zult ge in uw voornemen volharden?

— Wat heeft die meid u dan allemaal voor leugens verteld?

— Doe nu niet zoo onnoozel. Gij ontvangt Duitschers.

— En wat geeft dat? vroeg Geertrui.

— Wat dat geeft! Wel alle duivels, zijn ze onze vijanden niet? Moeten onze jongens vechten, als wij met hun tegenstanders gaan heulen?

— Ieder heeft daarover zijn meening, herenam het meisje.

— Ja, ik hoor het al, dat gij met zoo'n

officier aanspant! 't Is waarachtig ver gekomen.

— Ik ben met een officier verloofd en zal met hem trouwen. En dat is zoo treffelijk als uw huwelijk, oom.

— Doet gij ook mee? vroeg Lambert aan vrouw Deraad.

— Mijn man moet weten wat hij wil. Ik meng er mij niet in!

— Geeft ge er dan niet om, hoe uw dochters zich gedragen?

— Ze hebben hun jaren. Wat heb ik nog over hen te zeggen?

— Deraad, wees toch niet zoo verblind! Weet wat ge doet! Als ge met de Duitschers gaat handelen, maakt ge u schuldig aan verraad. Dat loopt slecht af! En bovenal, hoe kunt ge dat met uw geweten overeenbrengen?

— Ik wou, dat ge heen ging! En als Marie niet thuis komt, laat ik ze halen, zei de boer.

— Vader, laat Marie waar ze is! zei Geertrui.

— En gij speelt met uw geluk! vermaande Lambert zijn nicht.

— Omdat ik met een Duitscher zal huwen! Flauwe praat.

De boer uit den Biezenpolder stond op.

— Denk maar eens allen na, zei hij. 't Is niet noodig dat ik langer blijf! Ik had gehoopt, dat ge redelijker waart. Maar zoolang hier Duitschers komen, is tusschen ons alles uit.

— Wij kunnen u missen! schimpte Geertrui.

— Als ge maar niet eens aan mijn hof komt weenen, meisje.

— Wees gerust!

— Nu volhard dan in uw hoarding! Bah, verraders willen zijn! 't Is ver gekomen in

de familie.

Treurig gestemd ging Lambert heen.

— Ik ben toch blij, dat Marie in goede handen is, zei vrouw Deraad.

— Maar ik haal ze terug! verzekerde haar man.

— Vader laat ze ginder! ried Geertrui. Ze loopt u maar in den weg en zal alles over vertellen! We zijn haar kwijt! En wie weet, hoe ze in die zaak van Marys gewikkeld is.

— Wat bedoelt ge?

— Wie heeft hem vermoord? Wie is kwaad op u en Marys! Flip toch wel!

— Ja, hij! Maar dat is geen moord! En toch gij kunt gelijk hebben!

— Let op uw woorden! waarschuwde vrouw Deraad. Wat maalt er u allemaal in uw hoofd, dat ge zoo lichtzinnig spreekt! Waarom steekt ge uw kop al weer in een wespennest gelijk dien moord op Marijs! Ge haalt er maar haat en nijd mee. Marys is dood en gij kunt hem niet doen verrijzen. En wat kan 't ons schelen, wie het heeft gedaan! Kijk daar is Marie zelf!

— Wat komt die hier doen? riep de boer.

— Vader neem ze niet meer aan! Zeg dat ze nu ook wegblijven kan!

Het was inderdaad het meisje, dat besloten had nog eens naar huis te gaan, om haar voornemen mee te deelen. Haar oom, die haar buiten de poort ontmoette, keurde het plan goed.

Marie trad binnen.

— Wat komt gij doen? riep haar vader ruw.

— Eens met u spreken! Gisteravond ben ik weggelopen en gij weet waarvoor!

— Omdat gij een koppige zottin zijt!

— Vader ik kan hier niet blijven als gij

met de Duitschers handel drijft. Ik spreek niet alleen over het mij dwingen bij de officieren te zitten, maar ik weiger eveneens het brood te eten met hun geld verdiend.

— Trek gij maar weg en loop met uw kop tegen den muur.

— Als 't moet vader, zal ik heengaan en mijn brood zelf verdienen.

— Met dien visscher zeker!

— Onze verkeer is oprecht en treffelijk. Ik begrijp het, dat ik dan maar heen moet gaan, maar ik wilde het u toch komen zeggen.

— Waarom toch al die slameur, en die ruzie! kloeg moeder. Laat vader doen, Marie en trek u niets van zijn zaken aan, maar blijf toch hier. Neem het al zoo ernstig niet op.

— Ja, moeder, ik neem het wel ernstig op, heel ernstig. Ik zal dus ook mijn andere kleeren nemen en dan elders wonen. Ik vind het verschrikkelijk maar ik kan niet anders.

— Zeg eens, weet gij niet wie Marys vermoord heeft? vroeg Geertrui eensklaps.

Marie ontstelde zeer, maar beheerschte zich.

— Hoe zou ik dat weten? zei ze.

— O, gij doolt nog al veel met uw lompen visscher rond! 't Is maar een vraag, hoort ge? Flip is zeker wel blij dat hij dood is!

— Ik weet niet, hoe Flip daarover denkt, maar de meeste menschen in 't dorp zullen toch zeggen dat de man het verdiend heeft.

Marie verliet de kamer.

— Waarom vraagt mijn zuster dat mo nipelde ze. Zou ze Flip van den moord verdenken?

Het meisje pakte haar vorige bezittingen in. Ze was toch tevreden, nog eens naar huis te zijn gekomen om haar ouders met haar

voornemen in kennis te stellen. Zoo was 't beter. Nu kon men niet zeggen, dat zij weggelopen was.

Toen Marie haar pak gemaakt had, ging ze de trap af.

Aan de kamer bleef ze staan. Ze hoorde vreemde stemmen binnen.

— Die Duitschers weer! mompelde ze, ze moeten hier dan toch wel hartelijk ontvangen worden, dat ze zoo dikwijls terugkeeren.

Eensklaps schrok Marie. Ze vernam den naam van haar verloofde.

Wat wilde men van Flip! Had haar zuster misschien den jongen man beschuldigd zooals ze het wellicht ook in haar scherpe vraag reeds deed.

Marie legde haar oor tegen de deur. Ze had het recht af te luisteren wat men daar binnen konkelde. 't Was oorlog en tegen den geweldenaar moest ieder zich verdedigen zooals hij kon.

En tot haar ontzetting werd het meisje gewaar, dat de officieren Flip als verdachte wilden gevangen nemen. Als 't duister gevallen was zouden zij hem halen.

— Waarom niet seffens? hoorde Marie haar vader vragen. Ge zijt toch niet benauwd van de menschen.

— Neen! Als 't moet durven we alles, want we zijn meester. Maar de dorpelingen zijn vandaag opgewonden en sommigen zouden gaarne een voorwendel hebben om tot geweld over te gaan.

— Niemand die dat durft. Groot en dapper met hun mond, als gij ver van hen zijt, maar gedwee als een lam als ze een Duitscher zien.

't was Geertrui, die dit zei.

— In elk geval willen we wanorde vermijden. 't Geeft in 't hoofdkwartier zoo'n zon-

derlingen indruk, als er ergens ongeregelheden plaats hebben. 't Is of wij niet goed besturen. O, als 't moet zet ik een machinegeweer op een bende onrusts okers maar natuurlijk verkies ik kalmte.

• Marie had genoeg gehoord. Ze wilde haar geliefde waarschuwen. Ha, gisteravond had Flip zoo zonderling gesproken, juist of ze voor langen tijd van elkander gescheiden zouden worden. Zijn vrees was dan toch niet ongegrond.

Als ze hem aanhielden zou 't weinig helpen of hij zijn onschuld betuigde. Ze zochten immers een voorwendel om hem uit de gemeente te verwijderen. Hij kende te goed de smokkelplannen.

Het meisje begaf zich naar de hut bij de duinen. Flip werkte op zijn akkertje.

— Ha, ge verrast me! zei hij lachend, toen hij zijn verloofde ontwaarde.

— Ge moet vluchten! kreet Marie.

Ze vertelde wat ze gehoord had.

— Die sloebers! zei de jonge man. Maar vluchten!

— Ga over de grens. Daar zijt ge in een vrij land en toch dicht bij.

— O, neen, ver moet ik niet loopen. Maar gij, Marie!

— Kan ik met u mee gaan? Wat zouden de menschen al niet over ons babbelen?

— Daar kunnen we ons nu niet aan storen! Wat dan, als ze hooren, dat gij mij ge-waarschuwd hebt!

— Dat weet niemand!

— O, ze kunnen u verdenken, en gij weet dat ze geen recht kennen. Ik wil over de grens gaan, maar gij zult mij vergezellen. Wat kunnen de menschen zeggen. Onze liefde is rein hier en zal het ook ginder zijn! Ik vluchten en u hier achter laten! Welk een

(Zie vervolg op bijvoegsel.)

leven zou dat voor mij zijn !

— Luister Flip, vertrek gij eerst, dan kom ik achter !

— Waarom niet met mij mee ?

— Ik wil eerst aan den burgemeester onze papieren vragen.

— Aan den overkant der grens kennen ze ons genoeg.

— Luister nu ! Ik kom met de papieren achter en dan trouwen wij. We zullen daar wel werk vinden, en ik ben ook van den arbeid niet vervaard.

— Zoudt ge dat willen doen ?

— Ja. Vader laat mij gaan ! Geertrui haat me, geloof ik. Moeder trekt zich niets van al het verraad thuis aan en laat maar doen. Daar heb ik het recht mij te verbinden aan mijn eenigen beschermer en niemand zal nog een reden hebben om van ons te spreken !

— Kunt ge voor van avond nog niet om de papieren gaan, Marie ?

— Ik moet toch de papieren laten gereed maken en dus eerst den burgemeester in ons vertrouwen nemen. Dat kost alles tijd.

— En hoe geraakt ge over de grens ?

— Is dat zoo moeilijk ? Begeeft u naar de Zwarte Hoeve. Ge kent die ?

— Ja, bij de kreek.

— Daar woont een nicht van ons, een goede vrouw. En haar man is ook doorbraaf. Ga daar dus heen en over een weekje en misschien wel eerder ben ik bij u.

— Liever zou ik hebben dat ge dadelijk met mij mee gingt, maar ik moet me onderwerpen. Goed, op de Zwarte Hoeve verwacht ik u dan ! Neen, Marie, ze kunnen onze liefde niet breken.

— Nooit.

— En dan trouwen we en zullen we wer-

ken voor ons brood. Liever vrij en arm in den vreemde dan rijk en eerloos hier.

Ze gingen nu van elkander. Marie begaf zich naar haar oom en tante in den Biezenpolder. 't Was een vreemde dag voor haar, vol spanning en ontroering.

Toen de duisternis gevallen was kwam een Duitsche patrouille naar de hut, maar op dat oogenblik stak de koene visscher in zijn bootje van wal. Hij vluchtte in zijn schuit, door verboden waarwater. Maar hij kende hier den weg over de banken waar geen mijnen lagen.

De Duitschers, meenend dat de jongeling nog niet thuis was omsingelden de woning. Ze wachtten te vergeefs.

Den volgenden dag ontmoette Geertrui haar zuster in het dorp.

— Is Flip weg ! vroeg ze.

— Ik weet niet...

— Neen ? Een rare vrijer is hij dan ? Gij hebt hem zeker gewaarschuwd.

— En als het nu zoo eens was, zoudt gij mij dan verklappen.

— Ik hoor het al, dat gij in 't komplot zit.

— Welk komplot ?

— Van Flips moord en vlucht.

— O, weet gij dan of Flip Marys gedood heeft ?

— Wie zou het anders gedaan hebben ! Waarom is hij dan weggelopen ?

— Veel onschuldigen zitten in de gevangenis. Maar we zullen het hierover toch niet eens worden, en 't is beter dat we scheiden.

Marie wendde zich af en ging naar den burgemeester. Zij deelde dezen openlijk mede dat ze wilde vluchten en vroeg hem de noodige papieren voor haar huwelijk.

— Dus is Flip over de grens, zei de goede

dorpsoverste. Ik ben blij, dat hij ontsnapt is en hij heeft de gemeente van een schavuit en een verrader verlost.

— Burgemeester, Flip heeft Marys niet gedood !

— Kom !

— Waarlijk niet. Ge weet, dat ik in u volle vertrouwen stel. Daarom zal ik u alles vertellen.

Marie verhaalde nu hoe ze met haar verloofde in den Biezenpolder het lijk ontdekt had.

— Dus een ander heeft het gedaan ? Ja, Marys had veel vijanden. Zwijg in elk geval over die ontdekking, want als de Duitschers het hoorden zouden ze u aanhouden.

— Gij zijt de eerste, tot wien ik er over spreek.

— Bij mij is het geheim veilig. Ik zal zoo gauw mogelijk voor uw papieren zorgen en ik wensch u beiden veel geluk. Gij verdient het. Hoe uw vader toch zoo dolen kan.

Ze spraken nog een wijle, waarna Marie heenging.

's Avonds liet haar vader haar roepen. Hij wachtte in den polder, en had een jongen gestuurd, want hij wilde niet bij zijn verwanten komen.

Het meisje begaf zich tot hem.

— Gij zult met mij meegaan, zei Deraad.

— Waarheen ?

— Naar de Kommandantur.

— En waarom ?

— Om er te zeggen, waar Flip is !

— Hebben de Duitschers dat gevraagd, vader ?

— Neen ! Maar ik wil hun bevelen voor-komen. Ik duld niet dat mijn dochter mijn naam bij hen verdacht make, al eer ik zelfs

reeds goed en wel in de zaken ben.

— Nooit, vader, nooit verraad ik Flip!

Marie vluchtte heen, want ze vreesde den man, uit wiens blik woedde laaide.

Deraad tierde en vloekte, maar verwijderde zich dan.

Aangehouden.

Marie Deraad sprak met haar oom en tante. Ze wilde over de grens, waar Flip was.

— Ge zijt bij ons ook welkom, zei haar tante, maar als ge trouwen wilt, is uw plaats ginder. En 't is er beter dan hier, want 't wordt met die Duitschers al erger en erger.

Het meisje besloot dus maar naar den vreemde te gaan. In den nacht moest ze dien tocht wagen, want bij klaren dage zou ze te gemakkelijk door de schildwachten ontdekt worden.

Ze bracht dus den laatsten avond op de hoeve in den Biezenpolder door. Er werd geklopt...

— Wie kan daar nog zijn, mompelde de boer. En ze zijn nog al driftig, bromde hij, toen er dadelijk weer geweldige slagen klonken.

— Als 't maar geen Duitschers zijn, sprak het meisje ongerust...

Nauwelijks had ze dit gezegd, of drie soldaten stormden binnen.

— Marie Deraad! riep er een.

— Die ben ik!

— Naar 't dorp... mit!

— Wat heeft zij nu weer misdaan? vroeg de boer.

— Dat weten wij niet! Ik heb een bevel gekregen en gehoorzaam!

— Ik zal wel mee gaan, zei het meisje.

Ze wilde de kamer verlaten.

— Waar gaat ge heen? vroeg de leider der Duitschers.

— Mij kleeden in mijn kamer... Wees niet bang, ik zal niet weg loopen.

Marie wilde haar papieren weg leggen. Op de Kommandantur moest men die niet zien, want dan zou men haar en den burgemeester last aan doen.

Daarna keerde ze in den kamer terug. De boerin was op 't punt te gaan weenen.

— Tante, 't is niets! troostte haar nicht. Trek u het toch niet aan!

— Wat gaan ze met u doen?

— Wat kunnen ze doen? Ik heb niets misdreven... 't Zal voor Flip zijn. Als of ik het helpen kan, dat hij vlucht! Ik ben gereed, vervolgde ze tot de Duitschers.

— 't Zijn rare tijden! bromde de boer. Ik ga eens mee tot aan 't dorp.

— Neen! verbood defeldwebel. Gij moogt niet meer op straat komen!

— Samen met u toch wel!

— Neen, ook niet...

— En een mensch moet daar allemaal kalm bij blijven.

De landman ging toch tot aan het hek. Toen 't weer stil was geworden, kderde hij in huis terug.

— Ik ben niet gerust, zei hij tot zijn vrouw.

— Waarom?

— Er was daar nog een Duitscher die op straat wachtte. Waarom kwam hij niet binnen! Deze zaak lijkt mij verdacht.

— Wat bedoelt ge?

— Ik weet 't zeli niet... En dat een mensch nu in zijn hok moet blijven. Ik zal morgen vroeg eens in 't dorp gaan hooren...

— Misschien komt Marie straks al terug.

— Ik geloof het niet... Enfin we zullen

't afwachten.

Den volgenden ochtend, trok Marie's oom naar de Kommandantur. Hij vroeg de overste te spreken. Na lang wachten mocht bij binnen komen. Achter een lessenaar zat een officier te schrijven.

— Meneer... zoo begon de boer, maar de Duitscher viel hem al dadelijk ruw in de rede en riep:

— Maul halten!

Dat is beleefd, dacht de burger.

Hij oefende dus weer geduld. Eindelijk legde de officier zijn pen neer en vroeg op hoogen toon:

— Wat wilt gij?

— Ik kom eens hooren naar mijn nichtje, die gisteravond aangehouden is geworden.

— Wat! Uw nichtje... Wat heb ik met uw nichtje te maken!

— Die is gisteravond toch naar hier gebracht, door drie soldaten.

— Haar naam, ezel! Denkt gij dat ik al de nichtjes van de lomperiken ken zooals gij...

— Marie Deraad meneer...

— Deraad! Van de boer van Duinzicht!

— Die is mijn schoonbroer...

— Dat kan mij niet schelen! Wat is er nu van uw verlangen...

— Wel, gisteravond zijn er drie soldaten bij mij in den Biezenpolder gekomen om Marie Deraad aan te houden en naar de Kommandantur te leiden. Ze is meegegaan en ik zou gaarne weten of zij gestraft is en waarvoor.

— Gisteravond is er niemand aangehouden en hier gebracht.

— Maar zeker, meneer. Of mijn nicht hier gebracht is, weet ik niet, maar aangehouden is ze geworden. (*'t Vervolgt.*)